

מראי מקומות - סוכה

טו:

וא"כ יוצא דשויים הם למטה, וא"כ אין הסכך פסול מתבטל בהסכך הכשר [ולכאור' הפשט הוא דס"ל דעיקר הביטול הוא על הצל, וכמש"כ הר"ן בדעת רש"י בריש מסכתין, ובאמת צע"ק לדבריו איך שייך ביטול כאן], ולא מהני להעדיף על גבה. וע"ש איך שביאר סוגין לפ"ז.

ג. אם היו נתונים שתי נותנן ערב, ערב נותנן שתי פרש"י, נמצא דע"כ הו"ל כשר מרובה על הפסול ומבטלן. והק' תוס', מה שייך הכא ביטול, הא הכשר והפסול אינם מעורבים, אלא כ"א ניכר במקומו, ואין שייך ביטול בזה, ולכן פי' באו"א. והק' הפני יהושע על תוס', הא לכאור' אי"צ ביטול כלל, שהרי יש כאן צלחה מרובה מחמתה מסכך כשר גרידא, ובזה כ' תוס' לעיל (ט): דבכה"ג אין מיפסיל מחמת צירוף סכך פסול [ולכאור' זה ק' על רש"י כאן ג"כ, למה צריך ביטול, אם לא דאמרי' דרש"י לא ס"ל כתוס' לעיל, אלא ס"ל דאפי' היכא דמחמת כשרה הוי צלחה מרובה מחמתה, מ"מ צריכה ביטול]. ותני' דס"ל לתוס' כשי' הראב"ה וראב"ן דהיכא שסכך פסול כנגד הסכך כשר, הסכך פסול מבטל הסכך כשר אם לא שחבטן, וא"כ ה"ה הכא צריך לביטול מטעם זה.

א. והא אפשר לצמצם

ע' מה שהק' תוס', ופי' הריטב"א בערובין (טו), כיון דאפשר לצמצם בידי אדם שיהא כמותם ממש, היאך אפשר לך לומר דבנכנס ויוצא מדברת משנתינו, דהא כמותן קתני. ותני' דמיירי במעדיף, כלומר, ודאי מתני' ביוצא ונכנס מיירי, וכמותן לאו דוקא.

ב. אפי' תימא בשאין מעדיף.. אם

היו נתונים שתי נותנן ערב וכו'

ע' ברמב"ם (סוכה ה', ט"ז) שכי' "אם הי' כל הסכך הכשר יתר על כל הסכך הפסול כשרה, ואם הי' זה כמו זה בצמצום אע"פ שאין במקום אחד שלשה הר זו פסולה משום שסכל פסול כפרוץ הוא נחשב". ולכאור' ק', דהא לא כ' תי' הגמ' דמעדיף, דמשמע מדבריו דרק בכה"ג דיש טפי סכך כשר מסכך פסול כשר, דהיינו דהסכך כשר עושה צל יותר מהסכך פסול. וע' בראשון לציון שהביא דברי הכס"מ דבאמת זה נכלל בדברי הרמב"ם, אבל כ' הרל"צ דאין ל' הרמב"ם סובלים כן. וביאר דהא דס"ל להרמב"ם דלא אמרי' דסכך כשר מבטל הסכך פסול, י"ל משום דאע"ג דיש יותר סכך כשר מסכך פסול, אבל לגבי הצל, אין הסכך כשר שע"ג הסכך פסול עושה צל,